

РЕШЕНИЕ

№ 5513

гр. София, 15.10.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 14 състав, в публично заседание на 05.10.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Горелски

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **9795** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е проведено по реда на чл.чл. 284-286 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, вр. Глава единадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

Делото е образувано, във връзка с искова молба от А. Д. Д., изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затворническо общежитие „К.“ – С., с претенция за обезщетяване на неимуществени вреди, в размер на 200 000 лв. (двеста хиляди лева), изразяващи се в: „постоянно влошаване във времето на здравословното състояние“ (стенокардия, миокарден инфаркт); пребиваване в затвора при нечовешки и унижителни условия, лишен от течаща вода, мръсни килии с хлебарки и дървеници, липса на помещения за пушачи; храна „под всякаква критика“, небоядисани легла“, за периода от 20.03.2004 г., до 26.08.2019 г. – датата на завеждане на исковата молба (л. 3). Пояснява, че началото на периода е постъпването му в Затвора – С., като в периода е включено и пребиваването му в Затворническо общежитие „К.“ – С., където се намира и понастоящем. Твърди, че вредите са резултат от „непредприемане на абсолютно никакви реални действия от Администрацията“.

В процесното съдебно производство ищецът лично и с помощта на служебно назначен адвокат А. И.: поддържа исковата си молба, за размер на обезщетението от 200 000 лева, като с писмена молба (л. 100 от делото) и в първото по делото редовно открито съдебно заседание (протокол на л. 104) заяви изменение на искането си, досежно периода и мястото на увреждане – от 20.04.2019 г., до 14.05.2020 г., само за пребиваването му в ЗО „К.“; ангажира гласни доказателства – показания на свидетеля

К. Й. К., както и писмени – епикриза на л. 8. Представена е от адвоката писмена защита.

Упълномощеният от ответника юрисконсулт, с писмен отговор (л. 27) оспорва исковата молба, както по отношение основанието, така и относно размера на претенцията, като счита, че не се установява незаконосъобразно бездействие, респ.- незаконосъобразни действия от страна на ответника и коментира твърденията на ищеца, относно храната, хигиената в килиите, наличието на течаща вода и пр. Ответникът представя и писмени доказателства (л.л.31-75; л.л.78-82), които ще бъдат обсъдени в настоящото решение.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност и недоказаност на исковата молба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД, като съобрази характера на производството от процесуална страна приема, че исковата молба в дефинираната по – горе част е процесуално допустима за разглеждане, по реда на чл.чл. 284 - 286 и чл. 3 ЗИНЗС, вр. чл. 203 и сл. АПК, вр. чл. 1 ЗОДОВ.

Анализирайки писмените доказателства, представени от ответника, както и показанията на разпитания свидетел, Съдът приема за установено и доказано от докладна записка на л. 78 и писмените доказателства на л.л.34-75, и понеже не се оспорва от ищеца, че: ищецът е постъпил в ЗО – К. на 23.04.2019 г. и тази дата е началната за претенцията му; настанен е в първо спално помещение на трета група, с още четирима други, лишени от свобода; площта на помещението е 25, 57 кв.м.; помещението има самостоятелен санитарен възел; през 2016 г. в затворническото общежитие е бил извършен ремонт, с подмяна на прозорците (с размери 175/145 см. и с възможност за отваряне/проветряване, с достъп на дневна светлина) и обновяване на санитарните помещения; поради това, че общежитието не се снабдява с вода от централен водопровод, а от специално изграден за целта резервоар, чиято вместимост не позволява подаване на вода 24 часа, е установен график: студена вода има в продължение на седем часа и половина през деня, топла – един час сутрин и един час вечер, а през нощта водата се спира, за да се напълни резервоарът; осигурено е електрозахранване; ежемесечно на лишените от свобода са били осигурявани хигиенни материали за почистване и хигиенизиране на помещенията; храната е била приготвяна, съгласно нормативно определени от министъра на МП норми, като шест дни от седмицата в менюто има месо, а един ден – риба; храненето се извършва в спалните помещения, където са осигурени условия за това; ежемесечно Администрацията, посредством [фирма] е осигурявала обезпаразитяване и дезинфекция на спалните помещения; началникът на ЗО „К.“ е издал през м.02.2019 г. две заповеди, с които е сформирана комисия за надзор върху чистотата и хигиената, а в комисията участва и представител на Съвета на колектива (от състава на лишените от свобода); има обособени специални помещения за пушачи, като л.св. Д. е настанен именно в такава.

Посоченият от ищеца свидетел К. Й. К. твърди: да е пребивавал в ЗО „К.“ до м. април, 2020 г., откъдето познава ищеца А. Д., тъй като били в съседни помещения; бил председател на самодейния колектив (Съвета на колектива) и като такъв всеки ден посещавал помещението, в което е настанен ищецът, заради оплакванията му от безсъние, от храната (всеки ден му давали само сирене и хляб); накарали ищеца да изхвърли дюшека си, защото бил с дървеници, поради което четири месеца е спал на кашони; ищецът се оплаквал и от влошеното си здраве, и от фелдшер Й., който се

отнасял „малко небрежно“ и му давал само хапче.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД, 14^{-ти} състав се ангажира със следните правни изводи по същество.

Каза се по – горе, че с писмена молба (л. 100 от делото) и в първото по делото редовно открито съдебно заседание (протокол на л. 104) ищецът заяви изменение на искането си, досежно периода и мястото на увреждане – от 20.04.2019 г., до 14.05.2020 г., само за пребиваването му в ЗО „К.“. Изявлението бе подкрепено изрично от адвоката, видно от записа в протокола, с оглед на което Съдът приема, че не следва да се съобрази с дефиницията от адвоката, в решаващото съдебно заседание по същество (протокол на л. 120) период на исковата претенция, считано от 20.03.2004 г., така както е написал саморъчно ищецът в основната си искова молба.

Разпоредбата на чл. 285, ал. 1 ЗИНСЗ постановява, че исковите срещу Държавата за вреди, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията, в резултат на нарушения на чл. 3 от същия закон се разглеждат по реда на Глава единадесета АПК (чл.чл. 203 – 207), като за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Член 1 и чл. 4 от ЗОДОВ вменяват на Държавата отговорност за вредите, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност и задължението за обезщетяване на всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Следователно, за да възникне правото на иск за обезщетение по този ред, съответно, за да бъде доказана основателността на такъв иск е задължително да бъде установено по несъмнен начин наличието на следните предпоставки, които да са взаимно свързани, а именно: причинени вреди; незаконосъобразни действия/бездействие (в случая се твърди бездействие) на орган или длъжностно лице на Държавата, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразните действия/бездействие, и настъпилата вреда. Нормата на чл. 284, ал. 5 ЗИНСЗ възлага на ответника тежестта да докаже, че ищецът не е бил поставен в неблагоприятни, по смисъла на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНСЗ условия. За случая ищецът твърди да са му били причинени през периода от 20.04.2019 г., до 26.08.2019 г., когато е заведена исковата молба, неимуществени вреди („постоянно влошаване във времето на здравословното състояние“ (стенокардия, миокарден инфаркт; пребиваване в затвора при нечовешки и унижителни условия, лишен от течаща вода, мръсни килии с хлебарки и дървеници, липса на помещения за пушачи; храна „под всякаква критика“, небоядисани легла“), които е оценил на 200 000 лева. Въпреки изрично дадените указания от Съда, ищецът и адвокатът не уточниха и не посочиха, как е сформирана тази претенция.

Разпоредбата на чл. 3, ал. 2 ЗИНСЗ приравнява на „нечовешко и унижително отношение“, по смисъла на ал. 1 и: „поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства,

които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност“. С оглед на това и предвид заявената с исковата молба претенция Съдът дължи да установи, съобразно заявените оплаквания: А/ предвид чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, поставен ли е бил ищецът А. Д. Д., като лишен от свобода, по време на пребиваването му в ЗО „К.“ (20.04.2019 г., до 26.08.2019 г.) „в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване“, както и дали е бил обект на „други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност“, съответно: претърпял ли е неимуществени вреди, които да са пряка и непосредствена последица от тези условия, действия/бездействие; Б/ съумял ли е ответникът (арг. чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС) да опровергае твърдението за претърпени неимуществени вреди, като установи и докаже, че не е бездействал, осигурявайки през исковия период „достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване“ и пр., предвид чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС. В същото време оборимостта на презумпцията по чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС не освобождава ищеца от отговорността да проведе от своя страна пълно и главно доказване (чл. 154, ал. 1 ГПК) на твърдението за понесени неимуществени вреди, обвързани основно с твърдение за „постоянно влошаване във времето на здравословното състояние“ (стенокардия, миокарден инфаркт)“. В тази връзка ищецът е представил (л. 8) Епикриза от 27.06.2016 г., издадена от Отделение по кардиологично интензивно лечение, при Медицински институт – МВР, видно от която: от 24.06.2016 г., до 27.07.2016 г. ищецът е бил на болнично лечение, с диагноза: „И. Нестабилна стенокардия; преживян преден миокарден инфаркт със СТ елевация – 2009 г.; състояние след първична ПКИ и имплантация на стент на Р. с интракронарна фибринолиза; предно-върхова аневризма на ЛК; ЛК дисфункция; хипертонична болест 3 степен; язва на диуденума; чернодробна стеатоза“. Тази епикриза не е оспорена от страна на ответника и Съдът кредитира същата, като приема за доказано, че ищецът има хронични заболявания, с начало 2009 г. (миокарден инфаркт), съответно, че през 2016 г. е лекуван в болнично заведение, след което обективното му общо състояние е било „леко увредено“, като са определени конкретни медикаменти за лечение. За периода след 2016 г. обаче, ищецът не ангажира доказателства, посредством които да установи и докаже твърдяното „постоянно влошаване във времето на здравословното състояние“, вкл. на това, дали и как конкретни условия в ЗО „К.“ са способствали за такова влошаване. Ищецът не представи други медицински документи, които да представляват дори индиция за това, че наличните хронични заболявания са претърпели неблагоприятно развитие след 2016 г. Не се доказва и косвено заявеното твърдение за отказ да му бъде оказвана медицинска помощ. Доказателствената тежест в тази насока е указана с изготвения от Съда доклад по чл. 146, вр. чл. 140, ал. 3 ГПК.

Съдът не приема за установени и доказани по несъмнен начин и останалите твърдения на ищеца, за неосигурени му през исковия период, по време на пребиваването в ЗО „К.“ благоприятни условия, по смисъла на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС. Ответникът, с представените писмени доказателства успешно опровергава това твърдение, а показанията на свидетеля К. са общи, неконкретизирани и неподкрепени с каквито и да било други преки и/или косвени доказателства, включително в частта, относно неосигуряването на адекватна медицинска помощ. В съдебната зала свидетелят

предаде на адвокат А. И. писмо (л. 119) от 23.10.2018 г., от министъра на МП, адресирано и до него – К. К., в последното изречение на което е заявено, че проверката по жалби от м.09.2018 г. е счела за основателни твърденията за лоши битови условия в общежитието. Адвокатът представи това писмо като писмено доказателство и Съдът го прие, но не го кредитира, дори като косвено такова. Вероятно битовите условия към м.10.2018 г. в ЗО „К.“ да са били „лоши“, но от това не следва, че са били такива и през исковия период (м.04 – м. 09.2019 г.“. Освен това, писмото не съдържа данни и уточнения, кои битови условия са били лоши и какво означава тази квалификация на битовите условия, като към писмото не се представи самата жалба, послужила като повод за проверката.

Съдът приема, че за времето от 20.04.2019 г. (началото на исковия период), до 26.08.2019 г. ищецът е пребивавал в помещение, което е отговаряло на минималните, нормативно определени изисквания за „благоприятни“ за изтърпяване наказанието условия. Помещението е било осветено. Разполагало е с отваряем прозорец и със съответното санитарно оборудване, като е било налично и помещение за пушачи, какъвто е ищецът (споменато е епикризата). Макар в помещението да не е имало непрекъснато (двадесет и четири часа в денонощие) течаща вода, осигуряването на такава по график, по няколко часа на ден означава, че на ищеца е била осигурена възможност, при желание от негова страна да ползва вода за хигиенни нужди. Доказателствата (неопрровергани от ищеца) за редовно третиране на помещението с препарати срещу хлебарки, гризачи, дървеници и други вредители, по инициатива на администрацията на затворническото общежитие, също не обосновават извод за пребиваване в лоши (неблагоприятни) битови условия. Ищецът не успя да установи и докаже по безспорен начин и твърдението си да е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в болки, страдания и негативни емоции от неблагоприятни условия в помещението, където е спал и се е хранил. Каза се, че показанията на свидетеля в тази насока са абстрактни, неподкрепени с други данни и доказателства. Свидетелят не е пребивавал в едно помещение с ищеца. Недоказано по същите причини остана и твърдението за това, че дюшекът на определеното за ищеца легло е имал дървеници, поради което той го изхвърлил и спал в продължение на четири месеца върху кашони. Ищецът не твърди и не доказва да е отправял искания за подмяна на дюшека и Администрацията на затворническото общежитие да е бездействала в тази връзка. Недоказано е и неконкретизираното твърдение за това, че ежедневно осигуряваната храна е „под всякаква критика“, както и твърдението на свидетеля (неподкрепено изрично от ищеца), че А. Д. се е хранел само със сирене и хляб. Небойдисването на леглата пък, като се има предвид все пак, че се касае за помещение, предназначено за изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“, според Съда не е сред критериите, определящи битовите условия като „неблагоприятни“, по смисъла на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС.

Анализираните по – горе факти и обстоятелства сочат, че по отношение на исковата молба не са изпълнени дефинираните елементи от фактическия състав за ангажиране безвиновна отговорност на ответника, за бездействие, изразило се (предвид обхвата на заявените претенции) в неосигуряване на ищеца, за времето от 20.04.2019 г., до 26.08.2019 г. на благоприятни условия за изтърпяване наказанието „лишаване от свобода“, предвид чл. 3, ал. 3 ЗИНЗС и с оглед чл. 285, ал. 1 с.з., вр. чл. 203, ал. 1 АПК, вр. чл. 1 и чл. 4 ЗОДОВ. Ответникът опроверга твърдението за бездействие, по отношение осигуряването на такива условия, а ищецът А. Д. Д., в условията на пълно

и главно доказване не установи и не доказа твърденията си за понесени неимуществени вреди (включително – влошаване на здравословното състояние), които да са свързани пряко и непосредствено с неблагоприятни условия в първо спално помещение на трета група, в ЗО „К.“.

Исковата молба подлежи на отхвърляне, като неоснователна и недоказана. Независимо от това, на ответника не следва да бъде присъждано поисканото юрисконсултско възнаграждение. Нормите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС са специални, по отношение на чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 144 и чл. 143 АПК и не предвиждат хипотеза за възлагане в тежест на ищеца, на юрисконсултско (адвокатско) възнаграждение, когато искът му бъде отхвърлен. Аргумент, в подкрепа на същия извод е и разпоредбата на чл. 10, ал. 2, изр. първо ЗОДОВ. По делото не са направени разноси, което да налага осъждане на ищеца за такива (чл. 286, ал. 2, предл. първо ЗИНЗС).

Водим от горните мотиви и на основание чл. 172, ал. 1, ал. 2, вр. чл. чл. 203-205 АПК, Административен съд София - град, 14^{-ти} състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ, като неоснователна и недоказана исковата молба, вх. № 26273/26.08.2019 г. от А. Д. Д. - ЕГН: [ЕГН], срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, за обезщетяване на неимуществени вреди, в размер на 200 000 лева, причинени през периода от 20.04.2019 г., до 26.08.2019 г. в Затворническо общежитие „К.“ – С..

Решението подлежи на касационно обжалване пред тричленен състав на Административен съд София – град, по реда на Глава дванадесета АПК, в 14 - дневен срок от съобщаването.

СЪДИЯ: